

**ХІІІ МІЖНАРОДНИЙ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ СЕМІНАР
І Х МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ ЗА ТЕМОЮ:
“АРХЕТИПІКА ТА ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: ВІД ІМАЖИНЕРУ
ДО ТЕХНОЛОГІЙ ПОСТМОДЕРНОЇ СУЧАСНОСТІ”**

30 червня 2022 р. Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія (м. Запоріжжя, Україна) й Українська школа архетипіки Української технологічної академії спільно з Паризьким центром досліджень сучасності та повсякденності й Університетом Монпельє III імені Поля Валері (м. Монпельє, Франція) за організаційної участі ДУ “Інститут економіки і прогнозування НАН України”, Інституту соціальної

**Фото 1. Історико-культурний комплекс
“Запорозька Січ”**

та політичної психології НАПН України і Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління провели франко-український онлайн-форум архетипіки. У межах форуму відбулися ХІІІ Міжнародний теоретико-методологічний семінар пам’яті Олега Амосова і Х Міжнародний конкурс молодих науковців пам’яті Ольги Балакіревої.

Програмні рамки форуму визначила науково-дослідна проблематика публічного управління, соціаль-

них інститутів і постмодерного повсякдення, що розглядалась у діапазоні від теорії імажинеру до технологій постмодерної сучасності.

З вітальними словами до учасників і гостей форуму звернулися Валентина Нечипоренко, ректор Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії (м. Запоріжжя, Україна), Вінченцо Суска, керівник кафедри соціології Університету Монпельє III імені Поля Валері (м. Монпельє, Франція) і Віктор Каплун, віцепрезидент Української технологічної академії (м. Київ, Україна).

© Афонін Е.А., 2022

Учасникам і гостям форуму був представлений для огляду підготовлений господарями форуму відеоролик “Історична козацька спадщина” (Див: <https://youtu.be/HY9vo4C2KWE>).

Справжньою прикрасою форуму стала відкрита онлайн-лекція, що її прочитав почесний професор Сорбонни, засновник і науковий керівник французької школи архетипіки Мішель Маффесолі на тему: “Повернення архетипного міфу в політику” (Див: <https://youtu.be/fYNnsd7zpmM>).

Лекція викликала жвавий інтерес з боку наукової спільноти України. Вона зібрала понад 60 зацікавлених учасників безпосередньо у форматі Zoom та близько 250 учасників у мережі “Фейсбук”. Своєрідним доповненням до лекції стали відповіді професора М. Маффесолі на поставлені запитання з боку присутніх:

– Чи є на Вашу думку змінними механізми сприйняття часу людиною? Яким чином Ви пов’яжете Вашу ранню думку щодо трансформації політичного в етичне і тему сьогоднішньої лекції – повернення архетипного міфу в політику? (Едуард Афонін);

– Як визначити співвідношення міфічного і логічного в законодавстві? (Сергій Юшин);

– Яке Ваше ставлення до синергетичної парадигми і, зокрема, до поняття “аттрактор”? (Андрій Шевцов);

– Якщо ставитися до російсько-української війни як до конфлікту національно-державних утворень модерної (Росія) і постмодерної (Україна) цивілізацій, то чи можуть і як швидко російські окупанти перенести “вірус постмодерну” на російське суспільство? (Вікторія Сичова);

– Як представник сфери природничих наук бачу, що соціальний світ диференціюється і внаслідок цієї диференціації йде “накопичення суспільної енергії”. Тож, виникає запитання: яким чином це накопичення енергії суспільна система може скинути? (Костянтин Ладуренко) тощо.

XIII Міжнародний теоретико-методологічний семінар пам’яті Олега Амосова за темою: “Архетипіка і публічне управління: від імажинеру до технологій постмодерної сучасності”.

Цього літа щорічний теоретико-методологічний семінар пройшов у двох панелях: загально-теоретичних питань і прикладних проблем архетипіки публічного управління.

Перша панель загально-теоретичних питань архетипіки публічного управління.

Модератор – Тетяна Новаченко (м. Київ, Україна).

Едуард Афонін, Андрій Мартинов (м. Київ, Україна). “Архетипіка багатополярного світу: від війни до миру”. *Український соціум*. 2022. № 2.

Тетяна Бельська, Марія Лашкіна (м. Київ, Україна). “Гендерні архетипи як чинник кар’єрного зростання на ринку праці в умовах інформаційного світу: український та світовий контекст”. *Економіка держави*. 2022. № 1.

Олексій Валецький (м. Київ, Україна). “Розвиток культурної політики в контексті формування суспільної стійкості”. *Наукові перспективи*. 2022. № 5.

Наталія Гордієнко (м. Запоріжжя, Україна). “Соціологічна архетипіка: концептуально-методологічні засади та аналітично-інтерпретаційні тенденції”. *Український соціум*. 2022. № 2.

Людмила Сердечна (м. Київ, Україна). “Жільбер Дюран: філософ і герой”. *Український соціум*. 2022. № 2.

Микола Недюха (м. Бордо, Франція). “Архетипні засади правової ідеології українського суспільства”. *Український соціум*. 2022. № 2.

Інна Семенець-Орлова (м. Київ, Україна). “Сучасні концептуальні підходи до визначення поняття етноцентризму у двовимірному полі міжетнічного роз’єднання та інтеграції”. *Український соціум*. 2022. № 2.

Олександр Макаренко (м. Київ, Україна). “Проблема сталого розвитку в кризових умовах і місце в ній питань ментальності й архетипіки”. *Український соціум*. 2022. № 2.

Олександр Хижняк, Лариса Хижняк, Вікторія Сичова (м. Харків, Україна). “Вразливість уяви аналітиків про війни: можливості подолання”. *Український соціум*. 2022. № 2.

Ольга Коваленко (Україна). “До питання про глибинний архетип управління та його фракталізації в системах різної природи: біологія, економіка, суспільство”.

Друга панель прикладних проблем архетипіки публічного управління.

Модератор – Наталія Гордієнко (м. Запоріжжя, Україна).

Андрій Шевцов (м. Запоріжжя, Україна). “Застосування архетипних психічних структур колективного несвідомого в реабілітології та альтернативній комунікації”. *Науковий журнал Хортицької національної академії*. 2022. № 1.

Наталія Голованова (м. Харків, Україна). “Інформаційна політика України в умовах війни (архетипний підхід)”. *Наукові перспективи*. 2022. № 6.

Оксана Кожемякіна (м. Сан-Франциско, США). “Архетипне підґрунтя політичного міфу: сучасні реалії епохи постмодерну”.

Тетяна Новаченко (м. Київ, Україна). “Суспільне уявне як сучасний механізм солідаризації української нації”. *Український соціум*. 2022. № 2.

Олена Суший (м. Відень, Австрія). “Колективні уявлення в системі відновлення України”.

Олександр Тертичний (м. Київ, Україна). “Мережа волелюбних як шлях до перемоги”. *Наукові перспективи*. 2022. № 6.

Юрій Напльоков (м. Київ, Україна). “Архетипні аспекти застосування сценаріїв у публічному управлінні”. *Наукові перспективи*. 2022. № 6.

Лариса Хижняк, Вікторія Сичова, Олександр Хижняк (м. Харків, Україна). “Уява про бездомних осіб як елемент комунікації з ними”. *Науковий журнал Хортицької національної академії*. 2022. № 1.

Сергій Юшин (м. Київ, Україна). “Архетипіка темпоральності у політичних рішеннях і діях”.

Володимир Хижняк (м. Харків, Україна). “Компетентнісний підхід: уявне і реальне (досвід формування і проблеми реалізації дисципліни “Медичне право України)””. *Науковий журнал Хортицької національної академії*. 2022. № 1.

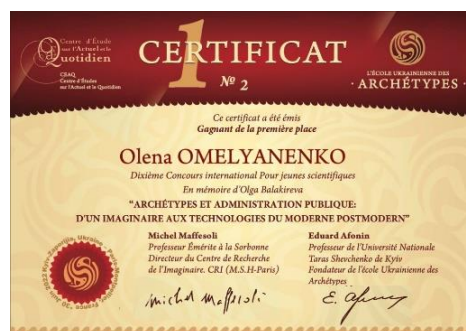
Людмила Польська (м. Дніпро, Україна). “Вплив колективного несвідомого на подальший розвиток земельних відносин в Україні”.

Третя панель фінальної частини X Міжнародного конкурсу молодих науковців пам’яті Ольги Балакіревої за темою: “Архетипіка і публічне управління: від імажинеру до технологій постмодерної сучасності”.

Модератор – Едуард Афонін (м. Київ, Україна).

У перебігу третьої панелі франко-українського онлайн-форуму архетипіки відбулася фінальна частина X Міжнародного конкурсу молодих учених, в якій переможці конкурсу презентували свої праці. Оприлюднено оцінки цих праць міжнародною експертною колегією у складі Тетяни Данилової (м. Київ, Україна), Володимира Козакова (м. Київ, Україна), Андрія Мартинова (м. Київ, Україна), Катерини Меркотан (м. Борне Суліново, Польща), Володимира Патракова (м. Степногорськ, Казахстан), Людмили Приходченко (м. Одеса, Україна).

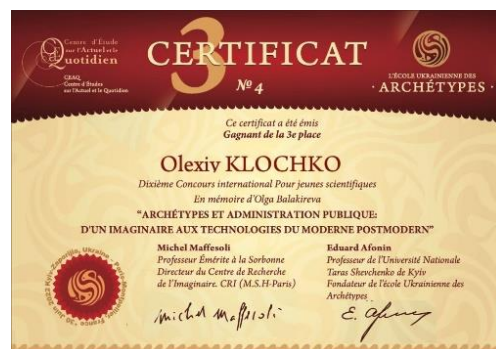
1 премію і грошову винагороду 200 дол. отримала робота подружжя Олени Омеляненко, доктора філософії, наукової співробітниці науково-дослідного сектору Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (м. Суми, Україна) і Віталія Омеляненка, доктора економічних наук, доцента, академіка Української технологічної академії, доцента кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (м. Суми, Україна) за темою: “Архетипні основи інституційно-інноваційних проєктів сталого розвитку територій в умовах постмодерну” (Див.: *Український соціум*. 2022. № 2. <https://doi.org/10.15407/socium2022.02.059>).

2 премію і грошову винагороду 150 дол. отримала робота Наталії Олійник, аспірантки кафедри публічної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, організатора дитячого садка для українських переселенців (Лейпциг, Німеччина) за темою: *“Кадровий потенціал державних службовців: архетипна парадигма”* (див.: *Наукові перспективи*. 2022. № 6. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/1871/1869>).

3 премію і грошову винагороду 100 дол. Олексія Клочка, аспіранта кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна) за темою: *“Міфоаналітична трансформація лідерства у сучасному світі: соціологічний підхід Ж. Дюрана”* (див.: *Український соціум*. 2022. № 2. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2022/06/42_50_No-281_2022_ukr.pdf).

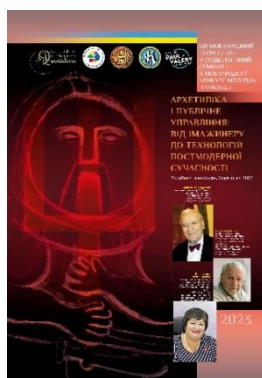
Модератором панелі було озвучено також узагальнені оцінки якості цьогорічних конкурсних праць. Зокрема, на думку польського експерта Катерини Меркотан (Борне Суліново, Польща), “цьогорічні конкурсні роботи є досить цікавими і водночас такими, що потребують суттєвого доопрацювання. Заслужують на увагу бажання та спроби конкурсантів пов’язати розвиток публічного управління з дослідженням архетипів. Хоча власне у цій площині виникає чимало проблем. Насамперед, це стосується дещо перебільшеного уживання таких понять, як “архетипні теорії”, “архетипна парадигма”, “архетипні основи” тощо.

Певний дослідницький максималізм виявив конкурсант К-1 (Олексій Клочко), що призвело до теоретичної та методологічної неохайності в роботі. Так, автор зазначає, що в його роботі “розкрито типологію лідерства М. Вебера, яка ґрунтується на сенсі соціального схвалення та виявленої довіри і розкриває традиційний, харизматичний та легально-раціональний типи лідерської легітимності”, хоча доречно було б писати – проаналізовано, оскільки типологія цих типів лідерської легітимності розкрита власне Максом Вебером і його послідовниками.

Конкурсант К-2 (Володимир Марченко) уживає терміни “юридичні архетипи” та “правові архетипи” як тотожні. В подальшому це може призвести до помилкових теоретичних висновків. У конкурсанти К-3 (Наталії Олійник) теж спостерігаються розмиті визначення та формулювання на кшталт “архетип можна розглядати як інформацію, яка має соціально-управлінську цінність”, “здійснити архетипне управління соціальною системою”.

Вже неодноразово звертаю увагу конкурсанти на переобтяження мови дослідження значною кількістю іменників в одному реченні. Це утруднює розуміння та сприйняття написаного. Як приклад, формулювання мети в конкурсній роботі К-4 (Оксана і Віталій Омелянєнки): “визначення особливостей управління розвитком територій в умовах постмодерну, аналіз особливостей побудови інституційно-інноваційних проєктів у рамках нової концепції ресурсів розвитку територій на основі архетипного підходу та розроблення практичних рекомендацій з їх реалізації на прикладі двох субєтностей Сумського регіону”.

Експерт Володимир Патраков (Степногорськ, Казахстан) був “вражений тим, що в такий непростий (воєнний) час, ініціатори форуму архетипіки знайшли енергію та можливість організувати наукову конференцію і конкурс з архетипіки. Під час оцінки робіт конкурсанти він виокремив лише одну з робіт К-2 (Володимира Марченка), що, на його думку, виявилася найслабшою. Натомість найоригінальнішою і самостійною він визначив роботу К-4 (Оксани і Віталія Омелянєнків). А сам воєнний феномен України – таким, що став світовим і заслуговує на найпильнішу дослідницьку увагу з боку вчених усього світу, насамперед, самих українців”.

Завершальною частиною наукового форуму стала презентація підготовленого господарями франко-українського наукового форуму пам'ятного календаря “Архетипіка 2023”. Цей яскравий евент здійснила проректорка Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії Наталія Гордієнко. Вона також оголосила плани наступного щорічного форуму архетипіки, що має пройти в червні 2023 р. в Лондоні. Господарі форуму не відкладають на майбутнє і вже почали обговорення змісту майбутнього календаря архетипіки для лондонського форуму.

Зазначений календар через фінансову обмеженість витрат на конференцію було надруковано спонсорським коштом професорів Наталії Гордієнко і Едуарда Афоніна таким тиражем: 10 примірників настінного формату і 300 примірників настільного формату. Календарі розіслано нашим французьким партнерам в університетах Сорбонна і Монпельє, значну їх кількість передано Культурно-інформаційному центру Посольства України у Франції для презентаційних заходів.

Користуючись нагодою, хочу висловити слова вдячності господарям нинішнього наукового форуму архетипіки ректору Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії, професору Валентині Нечипоренко і проректору академії за надзвичайно потужну і якісну роботу колективу академії, яка дала змогу відбутися цій надзвичайно цікавій науковій події.

Е.А. Афонін,

д-р соціол. наук, проф.,

Заслужений діяч науки і техніки України,

професор кафедри публічної політики

Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби

Київського національного університету імені Тараса Шевченка,

вул. Академіка Ромоданова, 12/2, Київ, 04050, Україна,

email: bpafonin@gmail.com,

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7493-6907>,

Scopus Author ID: 57216561810,

Web of Science ResearcherID: C-6430-2017

Е.А. Афонін,

Dr. of Sociology Sci, Professor,

Honored Worker of Science and Technology of Ukraine,

Professor, Professor of the Department of Public Policy,

Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service

of Taras Shevchenko National University of Kyiv,

12/2, Academician Romodanova Str., Kyiv, 04050, Ukraine,

email: bpafonin@gmail.com,

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7493-6907>,

Scopus Author ID: 57216561810,

Web of Science ResearcherID: C-6430-2017